

Aan de gemeente Haren
t.a.v. de directeur/gemeentesecretaris, mevrouw mr. M.P. de Wilde
Postbus 21
9750 AA Haren Gn

Betreft: reactie op technische reactie 'onderzoek Sportvoorzieningen'

Haren, 10 april 2018

Geachte mevrouw De Wilde,

Uw technische reactie van 22 maart jl., naar aanleiding van ons verzoek om een technische reactie op ons conceptrapport 'Onderzoek Sportvoorziening', hebben wij in goede orde ontvangen. Puntsgewijs ontvangt u bijgaand onze reactie.

Pagina 3; Inleiding:

In de eerste alinea wordt gesproken over een samenvatting waarna de inleiding volgt. Wij hebben deze samenvatting niet gevonden. Vervolgens worden in de tekst de verschillende hoofdstukken kort benoemd. De hoofdstuknummering correspondeert niet met de titels van de hoofdstukken zoals deze in het rapport staan. Hoofdstuk 3 moet hoofdstuk 2 zijn, hoofdstuk 4 moet hoofdstuk 3 zijn, hoofdstuk 6 moet hoofdstuk 4 zijn, enz.

Reactie rekenkamer:

De samenvatting bevat ook conclusies daarom is deze niet mee gestuurd voor technisch wederhoor. Hierdoor lijkt het dat de hoofdstukindeling niet juist is.

Zoals u aangeeft is de meest recente sportnota 2012-2015 over haar looptijd heen. Medio 2017 is aan de gemeenteraad aangegeven dat er, voordat nieuw sportbeleid wordt opgesteld, helderheid moet zijn over het btw-sportbesluit voor de aanleg en onderhoud van de sportaccommodaties en -terreinen. Dit is tot op heden nog niet bekend (zie raadsbericht 2017-43, d.d. 6 juli 2017).

Reactie rekenkamer:

Het college heeft de raad ruim na de einddatum van de looptijd van de Sportnota geïnformeerd over het verlengen van de looptijd. Hierover is geen expliciet besluit genomen. De raad heeft geen initiatief genomen om te komen tot een nieuwe Sportnota.

Daarnaast speelt de mogelijke herindeling ook een grote rol in het niet opstellen van een nieuwe sportnota. Voormalig wethouder Sloot heeft eerder aan de gemeenteraad aangegeven dat, zolang er geen nieuwe sportnota kan worden geschreven, er sprake is van vigerend beleid. Daarbij moet worden gesteld dat het niet de insteek van de meest recente sportnota was om die slechts voor een drietal jaren vast te stellen. Het is een beleidsnotitie die door de gemeenteraad is vastgesteld voor de toekomst.

Reactie rekenkamer:

Formeel is de Sportnota 2012-2015 voor die periode vastgesteld. Er is geen raadsbesluit de nota te beschouwen als een kadernota. Daarnaast ontbreken over alle jaren uitvoeringsplannen, terwijl deze wel toegezegd zijn in de Sportnota.

Pagina 4, 2.1 Onderzoeksvragen-onderzoeksopzet-gehanteerd normenkader: In de laatste alinea wordt gesproken over de huuropbrengsten in beide sporthallen. Wij kennen echter één sporthal, namelijk het Scharlakenhof.

Reactie rekenkamer:

De BAM is inderdaad geen sporthal maar een sportzaal. Dit is in onze rapportage aangepast.

De bijlage betreffende de gesprekken met ambtelijke medewerkers ontbrak bij ons stuk.

Reactie rekenkamer:

In definitieve rapportage is de lijst met geïnterviewde medewerkers opgenomen.

Daar waar bijlage 10.1 staat moet staan bijlage 6.1.

Reactie rekenkamer:

In de voorgelegde rapportage van de rekenkamer zijn een aantal hoofdstukken weggelaten omdat deze niet relevant zijn voor het technisch wederhoor. Bijlage 10.1 blijft daarom 10.1.

Pagina 5. 3.1 Sportbegroting

Op de sportbegroting willen wij nog een aantal belangrijke aanvullingen doen. Een juiste begroting is namelijk bepalend voor de conclusies die getrokken kunnen worden uit uw onderzoek.

Het totaal van de tabel sluit niet aan op het totaal van de aangeleverde informatie op taakveldniveau. Het saldo van de binnen- en buitensportaccommodaties is volgens uw berekening € 701.845. Volgens de gegevens die wij hebben aangeleverd moet dit € 731.846 zijn. Er zit dus een verschil in van € 30.000. Wij vragen ons af waarom dit bedrag niet in de berekening is meegenomen.

Reactie rekenkamer:

Onder meer de kosten die verband hielden met verlenging van erfpachtcontracten waren niet opgenomen. De betreffende kostenposten zijn in de rapportage verwerkt zodat er geen verschil meer is tussen de aangeleverde cijfers en de rapportage van de rekenkamer.

De gymzalen zijn in eerste instantie opgericht voor het basisonderwijs. Het gebruik van deze zalen wordt voor 48% bepaald door het gebruik door het onderwijs. Daarnaast gebruiken sportverenigingen, waaronder overige derden, de zalen. De exploitatielasten komen, in de sportbegroting, echter geheel voor rekening van de sportverenigingen. Om een juiste sportbegroting te krijgen zouden de kapitaallasten en exploitatielasten van de gymzalen dan ook voor 48% toegerekend moeten worden aan het onderwijs en voor 52% aan de sportverenigingen. Op basis van de nieuwe BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) gaan we bovenstaande toerekening vanaf 2018 ook in de programmabegroting verwerken.

Reactie rekenkamer:

De laatste wijziging van de BBV heeft in maart 2016 plaatsgevonden. De daar aangegeven richtlijnen hadden al in de begroting 2017 verwerkt moeten zijn. De begroting 2017 had al in overeenstemming met de nieuwe regels uit het wijzigingsbesluit moeten zijn (zie website commissie BBV).

Bij 3.1 zouden wij graag de zin; "Niet in de bedragen zijn opgenomen....Gemeentelijke Accommodaties", vervangen zien door "De personeelskosten zijn meegenomen voor zover ze betrekking hebben op de inzet van de sportcoach. Zijn ureninzet is opgenomen in de post sportbeleid en -activering. De overige interne uren vanuit de ambtelijke organisatie, bijvoorbeeld onderhoud sportvelden, zijn niet meegenomen. Het deel van de dotatie aan die voorziening dat betrekking heeft op de sportaccommodaties staat vermeld in onderstaande tabel."

Reactie rekenkamer:

Voorstel voor tekstwijziging is enigszins gewijzigd overgenomen.

Daarbij zouden wij graag bij de post 'sportbeleid en — activering' de term 'sportcoach' toegevoegd zien.

Reactie rekenkamer:

De term "sportcoach" is toegevoegd.

Het valt op dat het kleedgebouw VV Gorecht en het kleedgebouw van ATC '75 als aparte buitensportaccommodaties worden genoemd terwijl ze onderdeel uitmaken van sportpark de Koepel. Door het apart in het kostenoverzicht te noemen ontstaat een scheef beeld.

Reactie rekenkamer:

Voorstel is overgenomen. De betreffende gebouwen zijn in het overzicht van de gemeente afzonderlijk benoemd, dit in tegenstelling tot andere gebouwen. Dat is de reden dat deze afzonderlijk waren opgenomen.

De totale lasten zijn exclusief het groot onderhoud berekend. Wanneer het onderhoud door de gemeente, zoals bij sportpark de Koepel en de Groenenberg, wordt uitgevoerd zijn de kosten hoger dan wanneer het onderhoud door vrijwilligers, zoals bij sportpark Harenerholt, wordt uitgevoerd. Dit geeft een vertekend beeld van de totale kosten.

Reactie rekenkamer:

Het is juist dat indien onderhoud door vrijwilligers gedaan wordt dit goedkoper is dan in het geval de gemeente dat onderhoud uitvoert. Omdat deze verschillen er in de praktijk zijn, geeft het naar ons idee geen vertekend beeld van de werkelijke kosten(verschillen).

Bij de bedragen van sportpark de Koepel moet rekening worden gehouden met een vergoeding voor het gebruik van het sportveld en een tegemoetkoming in de exploitatielasten van 27% door het voortgezet onderwijs. Hierbij wordt uitgegaan van de totale kosten van sportpark De Koepel, inclusief kleedgebouwen.

Reactie rekenkamer:

Deze vergoeding is verantwoord bij de baten van sportpark De Koepel. Indien gerekend wordt met 27% van de totale kosten van De Koepel dan zou de vergoeding door het VO ongeveer € 22.000 bedragen. Dit komt overeen met de opmerking van de gemeente n.a.v. pagina 16.

Pagina 6

Het klopt dat er in het verleden investeringen in één keer als last zijn afgeschreven. Het betreft vooral de op sportpark De Koepel gerealiseerde voorzieningen die verband houden met de verplaatsing van sportaccommodaties door de woningbouw in Harenerholt. Deze investeringen zijn betaald door GEM Haren Noord.

Reactie rekenkamer:

Tekst is conform aangevuld.

In de eerste alinea spreekt u over de Voorziening Groot Onderhoud. Dit moet zijn de Voorziening Onderhoud Gebouwen. En de voorziening 'Onderhoud toplaag kunstgras' moet zijn Voorziening Vervanging Kunstgrasvelden'.

In de derde alinea wordt gesproken over de inkomsten vanuit de binnensportaccommodaties. Volgens ons moet dit

€ 130.500 zijn i.p.v. € 30.500.

Reactie rekenkamer:

De correcties zijn overgenomen.

Bij de totale inkomsten voor de buitensportaccommodaties moet worden vermeld dat 51% van deze inkomsten worden vergoed door het gebruik van de sportvelden door het voortgezet onderwijs (zie ook toelichting op pagina 16).

Reactie rekenkamer:

Aanvulling is overgenomen

In de vierde alinea vergelijkt u de kostendekkendheid van binnen- en buitensportaccommodaties. De conclusie die hieruit volgt is dat de gemeentelijke bijdrage per lid aan de binnensport meer dan vier keer zo hoog is dan bij de leden van een buitensportverenigingen. Zoals u op de vorige pagina kunt lezen zetten wij onze vraagtekens bij de volledigheid van de sportbegroting. Wanneer onze opmerkingen hierover worden verwerkt veranderen de bijdragen per lid. De vergelijking laat ons inziens ook een vertekend beeld zien omdat de aard van de accommodaties en voorzieningen die nodig zijn voor de binnensporten en buitensporten behoorlijk van elkaar verschillen. De ene sport is ook 'duurder' dan de andere. Ook verschilt het ledenaantal waardoor de gemiddelde lasten verschillen. Dergelijke afwegingen zijn niet opgenomen in uw rapport.

Reactie rekenkamer:

Juist door de verschillen in aantallen leden en de verschillende kosten per sport ontstaan de verschillen. In onze rapportage maken we deze verschillen zichtbaar, zonder een oordeel te vellen of een specifieke sport al dan niet indirect gesubsidieerd dient te worden. Er zijn nog veel andere sportverenigingen die op geen enkele wijze door de gemeente ondersteund worden. Wij hebben ons beperkt tot die sportverenigingen die gebruik maken van gemeentelijke accommodaties.

Ook zouden wij graag willen weten welke bron u hebt gebruikt voor het achterhalen van de leden van de sportverenigingen die gebruik maken van de buitensportaccommodaties.

Reactie rekenkamer:

In de tekst is opgenomen dat de rekenkamer alle betreffende verenigingen om een opgave per september 2017 heeft gevraagd. Van één vereniging hebben we geen opgave gekregen en het ledenaantal van deze vereniging is ontleend aan de vermelding daarvan op de website van de betreffende vereniging.

De conclusie wordt getrokken dat de indirecte subsidie aan de voorzieningen in Glimmen hoger zijn dan die in Haren. Het moge duidelijk zijn dat voor het in gebruik geven van een sportveld in Glimmen net zoveel door de gemeente wordt gevraagd als voor een sportveld in Haren. Voor alle sportvelden geldt hetzelfde tarief. Het aantal leden/gebruikers is wel verschillend.

Reactie rekenkamer:

Het huurtarief is voor elk sportveld identiek. Er is echter wel een verschil in (netto) kosten per sportpark. Hierdoor kan een verschil ontstaan in de indirecte subsidie die verleend wordt. Ook kunnen er verschillen tussen sportverenigingen ontstaan per aangesloten verenigingslid.

Het gegeven dat leden van de verenigingen die gebruik maken van de Koepel zoveel meer schijnen te betalen dan de leden die gebruik maken van het sportpark Harener Holt heeft, zoals eerder gezegd, ook te maken met het feit dat het onderhoud van het sportterrein door de gemeente wordt gedaan en niet door vrijwilligers. M.a.w. als de interne uren, voor het uitvoeren van het onderhoud bij de sportparken De Koepel en De Groenenberg, meegeteld zouden worden dan zou de ledenbijdrage nog hoger zijn.

Reactie rekenkamer:

Bovenstaand betekent dat de indirecte (niet zichtbare) subsidie nog hoger ligt dan in onze rapportage is vermeld.

De sportverenigingen hebben leden van binnen en buiten de gemeente Haren. Het staat hen vrij om leden van buiten de gemeente in te schrijven. Het is niet aan de gemeente om zich te mengen in het toelatingsbeleid van de verenigingen. Wij subsidiëren geen (leden van) sportverenigingen maar hebben een relatie met de Harense sportverenigingen.

Reactie rekenkamer:

Het betreft een beleidskeuze van de gemeente of zij eenzelfde (indirecte) subsidie wil inzetten voor leden van sportverenigingen die van buiten de gemeente Haren komen. Er zijn gemeenten die een andere keuze maken en elk jaar de ledenaantallen opvragen en de gemeentelijke bijdrage (deels) koppelen aan de ledenaantallen uit de eigen gemeente.

Pagina 7

Het totale gemeentelijke saldo sport 2017 van C 1.008.563 sluit niet aan op de tabel op pagina 5. Daar staat een totaal saldo vermeldt van €1.104.563.

Reactie rekenkamer:

Tabel en bedrag in de tekst zijn op elkaar afgestemd.

Bij het inwoneraantal zouden we graag de peildatum toegevoegd willen zien. In de eerste alinea zouden wij graag de zin; "Voor een deel kan dit verklaard worden..." vervangen zien door: "Dit kan met name verklaard worden door de investering van GEM Haren Noord in sportpark de Koepel die niet tot jaarlijkse lasten leidt."

Reactie rekenkamer:

Peildatum inwonersaantal is toegevoegd. De gewenste tekstuele verandering is niet overgenomen.

Pagina 7, 3.2 Sturen op doelen

Zoals eerder in deze brief is aangegeven heeft voormalig wethouder Sloot in 2017 aangegeven dat er, zolang er geen nieuwe sportnota geschreven wordt, er sprake is van vigerend beleid. De huidige sportnota 2012-2015 is dus leidend voor het huidige sportbeleid.

Reactie rekenkamer:

Dit is als mededeling gedaan zonder dat er besluitvorming over heeft plaatsgevonden. Formeel is er dus geen actueel beleidskader.

Eén van de voornemens in de kadernota betreft het jaarlijks opstellen van uitvoeringsplannen. Hier is gedurende de beleidsperiode en ook de jaren daarna geen uitvoering aan gegeven. De reden hiervoor is dat na het vaststellen van de kadernota sport bezuinigingen zijn doorgevoerd en er geen nieuwe sportactiviteiten ontwikkelend konden worden. Hiermee is de basis voor het opstellen van uitvoeringsplannen verdwenen.

Reactie rekenkamer:

Ook binnen de kaders van de Sportnota en de budgettaire beperkingen bestaat er ruimte om invulling te geven aan uitvoeringsplannen en kunnen uitvoeringsplannen helpen om de realisatie van de beoogde doelstelling te monitoren.

Bij punt 2 geeft u aan dat de investeringen in de binnensportaccommodaties zijn gerealiseerd maar dat er nog geen lijn is in de afspraken met de sportverenigingen over onderhoud en beheer. Wij hebben met het sportpark Harenerholt en De Koepel overeenkomsten afgesloten en zijn bezig deze ook voor sportpark De Groenenberg op te stellen. Hierin zijn afspraken opgenomen over verantwoordelijkheden, beheer en eigendom.

Reactie rekenkamer:

Toch zijn er nog steeds grote verschillen in de afspraken met de sportverenigingen over exploitatie en beheer van de drie sportparken. Uit de gesprekken is gebleken dat de uitvoering nog niet ter hand is genomen in afwachting van duidelijkheid over de BTW-sportvrijstelling.

Bij punt 2 zouden we ook graag de volgende zin: "Voor sport stimulerende activiteiten wordt alleen een subsidie toegekend voor", gewijzigd zien in: "Voor sport stimulerende activiteiten worden geen gemeentelijke subsidies beschikbaar gesteld. De inzet van een sportcoach wordt volledig betaald uit een daarvoor aangevraagde rijkssubsidie."

Reactie rekenkamer:

Is conform overgenomen.

Pagina 7, Conclusie

De reden dat er onvoldoende sturing en monitoring plaats kan vinden is dat er nauwelijks middelen zijn om dit te realiseren. Met de beperkte middelen hebben we misschien niet direct inzichtelijk kunnen maken wat we inzetten op het vergroten van de sportparticipatie. Door de aanpassingen van de accommodaties en sportterreinen (bv. kleedkamers GHHC, sportpark de Groenenberg) is de aantrekkingskracht hiervan behoorlijk vergroot. Ook het instandhouden van zwembad het Scharlakenhof draagt zeker bij aan het vergroten van de sportparticipatie. Het niet in zijn geheel meten van toename van sportparticipatie betekent niet dat hiervan geen sprake is. De sportcoach houdt wel bij wat het aantal deelnemers is van de verschillende activiteiten. In zijn overzicht is een toename van deelnemers te zien.

Reactie rekenkamer:

Deel van de tekst is aanvullend opgenomen.

Pagina 8, Doelen

De doelen die in alinea 1 staan vermeld komen overeen met de doelen die in het beleidsplan Sociaal Domein 2017-2020 worden genoemd. Vanuit dit beleidsplan wordt ook gesproken over sport, sportparticipatie en sportstimulering van waaruit de genoemde doelen zijn overgenomen. Wij zouden graag zien dat de bron van de doelen wordt aangegeven anders lijkt het alsof er doelen zijn ontstaan die niet zijn vastgelegd in een beleidsdocument.

In de laatste alinea van paragraaf 3.2 staat "In 2018 Dit moet zijn "In 2019..."

Reactie rekenkamer:

Tekst in de rapportage aangevuld en jaartal gewijzigd in "2019".

In 1992 is de vorige sportnota opgesteld. Hierin was de rol van de gemeente voorwaardenscheppend zodat iedere burger naar eigen wens en kunnen kon sporten. Hierin is niets veranderd. We zijn nog steeds bezig om randvoorwaarden te scheppen die sporten mogelijk maakt. Maar we zijn geen initiatiefnemer of inhoudelijk betrokken. Dit is ook het gevolg van de visie op de financiële huishouding van de gemeente, en op de zelfredzame burger etc. Zie ook pagina 12 onder 4.3. Als er een andere visie wordt opgesteld en gedragen dan kan dit maar dat kost geld. Op pagina 15 schrijft u; "Er vinden geen specifieke acties plaats om een betere dekking te realiseren, bijvoorbeeld door het stimuleren van bijzondere activiteiten of evenementen." Dit is nu geen beleid en het kost ook geld (zeker in personele inzet) en het is de vraag of dat opweegt tegen een hogere bezettingsgraad.

Reactie rekenkamer:

De gemeente kan de keuze maken om zelf activiteiten te initiëren dan wel te stimuleren. Dit hoeft niet persé tot hogere netto lasten te leiden. Ook vanuit oogpunt van accommodatiebeheer zou gekeken kunnen worden naar het verbeteren van inkomsten door andere activiteiten binnen te halen zonder dat de gemeente zelf in de uitvoering daarvan actief hoeft te zijn.

We zijn het eens met het advies dat u in de vierde alinea noemt maar zouden graag alle adviezen en conclusies uit het rapport, in een aparte paragraaf/hoofdstuk met constatering en aanbevelingen zien.

Reactie rekenkamer:

Alle conclusies en aanbevelingen staan ook in een afzonderlijk hoofdstuk. Voor technisch wederhoor is dit hoofdstuk weggelaten.

Pagina 8, 3.4 Contractbeheer

Vanuit ons reserveringssysteem worden 'contracten' afgesloten voor het gebruik en de huur van de binnensportaccommodaties. Door Trip advocaten is bevestigd dat de reservering vanuit het systeem juridisch als 'contract' mogen worden gezien, De reserveringsbevestiging is daarmee, ook ongetekend, juridisch gezien het contract. Deze reserveringsbevestigingen zitten in ons reserveringssysteem, wat ons werksysteem is. Het contractbeheerssysteem fungeert als werksoftware voor de verhuur van onder andere buitensportaccommodaties. De getekende exemplaren van deze contracten zitten in het gemeentelijk archief.

Reactie rekenkamer:

Medewerkers wisten niet te vertellen of alle contracten ook daadwerkelijk getekend waren en omdat het hen moeite kost om deze uit het archief te lichten, werd hier ook niet naar omgekeken en wordt gebruik gemaakt van het werkarchief waar de niet-getekende contracten in bewaard worden. Praktisch zou zijn dat in het werkarchief kopieën van de getekende contracten liggen.

Het getekende exemplaar dat u hebt ontvangen betreft een beheersovereenkomst met de Koepel. Deze overeenkomst is zoals u begrijpt door beide partijen ondertekend en is opgeslagen in het gemeentelijk archief.

Reactie rekenkamer:

Klopt.

Pagina 9

De laatste zin op deze pagina zouden wij graag aangepast willen zien. Er is zeker sprake van een interne controle. In de afgelopen 5 jaren is er door de accountant bij de jaarlijkse controle geen op- of aanmerkingen gemaakt over het contractbeheer. Ook voeren wij interne controles uit waaruit geen onvolkomenheden zijn gebleken.

Reactie rekenkamer:

Tekst is enigszins aangepast.

Pagina 10, 4.1 Tariefstelling

Als onderbouwing van de jaarlijkse verhoging van de buitensporttarieven wordt geschreven dat het college destijds streefde naar gelijkstelling van de binnen-en buitensporttarieven. Dit herkennen wij niet maar wel het streven naar marktconforme tarieven.

Reactie rekenkamer:

In de toelichting op de tarievenregeling Buitensportaccommodaties van de gemeente Haren, die officieel gepubliceerd is op 4 juli 2017 via het CVDR (Centrale Voorziening Decentrale Regelgeving) staat onderstaande vermeld:

“Minimaal eens per vijf jaar toetst het college de tarieven aan de relevante markt en de verhouding met de binnensporttarieven en stelt zij de raad voor (indien daartoe aanleiding is) het tarief aan te passen.”

De Tarievenregeling is vastgesteld op 26 oktober 1999, zo blijkt uit de publicatie.

In de rapportage hebben we voor de duidelijkheid de meest recente publicatie aangehaald. In het seizoen 2013 – 2014 zijn de tarieven voor de buitensport extra verhoogd in verband met een te realiseren bezuiniging. De rekenkamer heeft niet kunnen vaststellen dat deze verhoging plaats heeft gevonden nadat er een vergelijking heeft plaatsgevonden tussen de buitensport – en binnensporttarieven. Met andere woorden, we weten niet precies of we dit moment van bijstelling van de tarieven moeten zien in het licht van het besluit zoals verwoord in de genoemde tarievenregeling. Als dit wel als ijkmoment gezien wordt, mag de raad verwachten dat er in 2019 (na vijf jaar) weer een toetsing van de buitensporttarieven zal plaatsvinden.

Pagina 11, 4.2 Eigendom

De reden dat er ten opzichte van 2015 in de eigendomsverhoudingen weinig tot niets is veranderd heeft zoals eerder gezegd te maken met het nog ontbreken van het btw-sportbesluit voor aanleg en onderhoud van sportaccommodaties en sportterreinen (zie raadsbericht 2017-43, d.d. 6 juli 2017).

Reactie rekenkamer:

Is hiervoor al op ingegaan.

Pagina 12

Het omzetten van een kunstgras zandveld in een semi-waterveld bij Harenerholt is niet in 2014 uitgevoerd. Als een semi-waterveld na 10 jaar nog aan de geldende voorwaarden voldoet, wat uit een keuringsrapport moet blijken, dan wordt de vervanging van dit veld uitgesteld. Daarmee wordt ook de investering uitgesteld. Ons advies is daarom om in de eerste alinea bij punt 2 de zin; "Medio 2014 in een semi-waterveld" te schrappen.

Reactie rekenkamer:

Tekstwijziging overgenomen.

Het is ons onduidelijk wat met de zin "Twee accommodaties (sporthal en zwembad, voorheen één complex) zijn na privatisering van de exploitatie weer in beheer teruggedaan naar de gemeente", wordt bedoeld. Optisport is als exploitant destijds teruggetreden waarna de gemeente dit onderdeel weer terug heeft gekregen.

Reactie rekenkamer:

Tekst is ter verduidelijking aangepast.

Door de inzet van vrijwilligers kon de functie van het zwembad worden gehandhaafd. De gemeenteraad heeft ingestemd met deze constructie en daarmee ook met de risico's die dit voor de kwaliteit van het onderhoud van het pand met zich mee kan brengen.

Reactie rekenkamer:

Tekst is aangevuld.

In de laatste zin van paragraaf 4.2 staat een bedrag vermeld van € 545.00. Dit moet zijn 545.000.

Reactie rekenkamer:

Akkoord.

Pagina 12, 4.3 Exploitatie- en beheer

Onderaan deze bladzijde staat vermeld dat de beheertaken voor sportpark "De Koepel" tot op detailniveau zijn uitgewerkt. Met hen heeft de gemeente dan ook een beheersovereenkomst afgesloten. Dit is ook het geval voor sportpark "Harener Holt" waar hockeyvereniging GHHC speelt. Hiermee heeft de gemeente ook een overeenkomst. De uitwerking van de beheertaken van sportpark de Koepel is gedaan om de huidige situatie in verdeling van de beheertaken inzichtelijk te maken. Dit kan echter niet als voorbeeld voor de overige buitensportaccommodaties worden gebruikt omdat we nog in afwachting zijn van het btw-sportbesluit. De beheervormen zijn verschillend. Afhankelijk van de rol die de gemeente heeft tot de sportvereniging heeft de gemeente geen directe zeggenschap over welke beheervorm wordt gekozen. Dit is de verantwoordelijkheid van de sportverenigingen.

Reactie rekenkamer:

Ter kennisneming aangenomen.

Voor alle duidelijkheid geven wij hierbij aan dat beide tennisverenigingen, in Haren en in Glimmen, volledig zijn geprivatiseerd.

Reactie rekenkamer:

Ter kennisneming aangenomen.

Pagina 13

In de eerste alinea refereert u aan het "Sportbesluit". In juli 2017 heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd over de risico's die dit besluit met zich meebrengt. Wij zouden graag zien dat u in deze alinea naar dit raadsbericht verwijst (raadsbericht 2017-43, d.d. 6 juli 2017).

Reactie rekenkamer:

Opmerking in tekst overgenomen.

Pagina 13, 4.4. Overig

De controle op de interne en externe tarieven, en of dit overeenkomt met de doelstellingen en afspraken, worden door interne controles en door de accountant gecontroleerd.

Reactie rekenkamer:

Tekst is enigszins aangepast, maar opmerking is niet overgenomen.

De vraag wordt gesteld waarom sporters die in een andere gemeente wonen tegen dezelfde voorwaarden als sporters uit Haren gebruik kunnen maken van door de gemeente gefinancierde accommodaties. De plaats waar volgens de Kamer van Koophandel de vereniging is ingeschreven is bepalend voor het bepalen van het tarief. Niet georganiseerde huurders betalen een extern tarief.

Reactie rekenkamer:

Tekst enigszins aangepast.

De gemeente heeft geen zicht op waar de leden wonen van de verschillende buitensportverenigingen. Die kunnen ook in Groningen wonen. Dit kan ook het geval zijn als men lid is van een Harense binnensportvereniging. Deze conclusie in het rapport zouden wij dan ook graag aangepast willen zien.

Reactie rekenkamer:

De rekenkamer constateert dat de gemeente voorzieningen financiert die mede door niet-Harense leden worden benut. De tekst wordt derhalve niet aangepast.

Volgens u werken wij niet volgens een 'businessplan'. Volgens ons biedt de begroting, onze meerjarenonderhoudsplannen (MJOP) voldoende om van een businessplan te spreken.

Reactie rekenkamer:

Deze mening deelt de rekenkamer niet.

In de laatste alinea wordt de jaarrekening van twee private beheerstichtingen genoemd. Graag zouden we willen weten welke dit zijn. Ook vragen wij ons af wat u met de tekst; "Het risico van beheerstichtingen ligt..., volledig behoeven te worden verantwoord."

Reactie rekenkamer:

In de laatste alinea wordt niet verwezen naar de twee eerder genoemde private beheerstichtingen. Eerder in de tekst worden twee voorbeelden gegeven. In de laatste alinea wordt bedoeld op beheerstichtingen die verantwoording dienen af te leggen aan de gemeente. Deze laatste zin voegen wij toe in de tekst.

Pagina 14, 5.1 Directe subsidies

Bij paragraaf 5.1 noemt u in de tweede alinea dat medewerkers van de Externe Dienstverlening Ruimtelijk Domein worden ingezet bij de organisatie van sportevenementen. Wij stellen voor dit te vervangen door 'de gemeente'.

Reactie rekenkamer:

Akkoord.

In de derde alinea noemt u de onzekerheid van het voortbestaan van de sportcoach vanaf medio 2018. Voor de voortzetting van de regeling zijn vooralsnog geen mogelijkheden, ook door het wegvallen van de subsidie voor het vakonderwijs lichamelijke opvoeding op de basisscholen. Het is aan de nieuwe gemeenteraad om hierin keuzes te maken.

Reactie rekenkamer:

Wellicht moet de keuze nog door huidige raad gemaakt worden om tijdig een eventuele inzet van de sportcoach mogelijk te maken.

In de laatste alinea van paragraaf 5.1 zouden wij de laatste zin graag aangepast willen hebben in; "In 2012 was er bij de vaststelling van de Sportnota door de raad nog een budget van 50.000,- beschikbaar voor sport en sportstimulering. Na twee bezuinigingsoperaties is dit budget weggevallen."

Reactie rekenkamer:

Tekst is aangevuld met de opmerking dat het aanpassen van het budget niet geleid heeft tot een herziening van de beoogde doelstellingen.

Pagina 15, 5.1 Directe subsidies

Boven de figuur 2.1 staan dat de kosten voor het in stand houden van het zwembad en de gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties € 980.845 zijn. Opvallend en volgens ons onjuist is dat dit bedrag inclusief de jaarlijkse dotaties is. In de daaropvolgende zin spreekt u namelijk over het feit dat er geen rekening is gehouden met de jaarlijkse dotatie groot onderhoud.

Reactie rekenkamer:

Tekst en cijfers waren inderdaad niet met elkaar in overeenstemming en zijn aangepast.

Net onderaan figuur 2.1 staat dat het de laatste jaren niet is voorgekomen dat sportverenigingen hun verplichtingen niet na konden komen. Het zwembad Scharlakenhof vormt hierop een uitzondering.

Reactie rekenkamer:

De tekst is aangescherpt en toegespitst op de financiële verplichtingen.

Pagina 15, 5.3 Dekkingspercentage sportaccommodaties

In deze paragraaf staat geschreven dat er geen specifieke acties plaats vinden om een betere dekking te realiseren, bijvoorbeeld door het stimuleren van bijzondere activiteiten of evenementen. Hier zouden wij graag de inzet van de sportcoach aan toe willen voegen.

Reactie rekenkamer:

In ons onderzoek is niet gebleken dat de sportcoach wordt ingezet om de bezetting van sportaccommodaties te verbeteren.

Pagina 16

In de derde alinea staat dat de dekking uit inkomsten bij sportpark de Koepel hoger zijn dan bij sportpark de Groenenberg. Dit verschil wordt, zoals eerder vermeld, verklaard doordat het Harens Lyceum gebruik maakt van de sportvelden bij sportpark de Koepel en hiervoor een interne gebruikersvergoeding betaald van bijna € 22.600. Bij de berekening op deze pagina zijn volgens ons niet de kosten bepalend maar vooral het aantal leden van de desbetreffende sportverenigingen. Daar heeft de gemeente geen directe invloed op en dat is dan ook verenigingsbeleid.

Reactie rekenkamer:

De gemeente heeft wel een keuze om kleine of grote verenigingen op verschillende wijze te faciliteren dan wel (indirect) te subsidiëren.

In de berekening noemt u ook de tennisvereniging Glimmen. Deze vereniging is zoals gezegd volledig geprivatiseerd en daarvoor maakt de gemeente geen onderhoudskosten.

Reactie rekenkamer:

Indien de leden van de tennisvereniging Glimmen niet meegeteld worden dan zijn de kosten per lid 30% hoger dan in de rapportage vermeld staat.

Tussen de buitensportaccommodaties is volgens u een groot verschil in de bijdrage per lid voor de voorzieningen. Wij vragen ons af of dit wordt veroorzaakt door de reden die u noemt, namelijk dat voor een kunstgrasveld dezelfde huur wordt gevraagd als voor een grasveld.

Reactie rekenkamer:

Een kunstgrasveld kan intensiever bespeeld worden, waardoor een vereniging minder velden nodig heeft dan als er sprake is van grasvelden.

Het toerekenen van de kapitaal- en exploitatielasten van de gymzalen aan onderwijs en sport zal van invloed zijn op het bedrag per lid van de vereniging.

Reactie rekenkamer:

Dat verwacht de rekenkamer ook in enige mate. De verdeling van de verschillende kostensoorten zou ongeveer 50/50 moeten plaatsvinden. Doordat de informatie over de onjuiste toerekening pas bij de rekenkamer is binnengekomen na afronding van onze rapportage is deze niet meer verwerkt.

In bijlage 6.3 Overzicht maatschappelijke vastgoed sport

In het overzicht zouden we alle gebouwen onder de juiste organisatie willen zien. Bij sportpark De Koepel hoort de berging, het kleedgebouw van VV Gorecht, VV Haren en ATC'75. Ditzelfde geldt voor sportpark Harener Holt waaronder het kleedgebouw van GHHC van.

Reactie rekenkamer:

Is conform aangepast.

Onze algemene opmerking is dat wanneer er kosten, eigendomsverhoudingen en subsidies gelijk getrokken moeten worden ook een sluitend systeem moet worden ingezet om dit te controleren. Hiervoor moet personeel worden ingezet en rijst de vraag of dit tot eenzelfde bijdrage per lid leidt. Uit uw rapport is af te leiden dat dit een enorme, zo niet onmogelijke, klus is. Verenigingen bestaan grotendeels uit vrijwilligers. Bij de ene vereniging is hun rol en inzet groter dan bij de andere. De gemeente wil hierin niet sturend maar faciliterend zijn. De vraag is of het erg is dat niet alles uniform is vormgegeven, een groot aantal zaken is historisch zo ontstaan. Daarbij is 'maatwerk, eigen kracht, ontschotting, ontjuridisering en integraliteit' het huidige kader waarbinnen de overheid haar rol neemt.

Reactie rekenkamer:

In hoeverre hierdoor kosten voor de gemeente en inspanningen door de sportverenigingen zullen toenemen, kan de rekenkamer in dit bestek van het onderzoek niet beoordelen. Nu lijkt dat vooral de historie met een vereniging bepalend is voor de relatie met de gemeente en niet een duidelijke visie van de gemeente op de relatie met de sportverenigingen.

Hoogachtend,

Rekenkamer Haren